

Proef: mini-onderzoek via Facebook

Bijdrage aan de discussiebijeenkomst van de NVWOA op 4 mei 2019

Inhoud

1	Waarom dit onderzoekje?	2
1.1	Eisen	2
1.2	Facebook.....	2
2	Opzet.....	3
2.1	Tekst die op 14.10.2018 op Facebook werd geplaatst	3
2.2	Wat ik wilde weten	4
3	Facebook en kwalitatief onderzoek	4
3.1	Nadelen	4
3.2	Voordelen.....	4
4	Vooronderstellingen	5
4.1	Vooronderstelling 1	5
4.2	Vooronderstelling 2	5
4.3	Vooronderstelling 3	6
4.4	Overzicht vooronderstellingen 2 en 3	6
5	Een greep uit de reacties.....	7
6	Commentaar van mijzelf en NVWOA-leden	8
6.1	Onderzoek naar Zonneteken	8
6.2	Onderzoek onder astrologen	8
6.3	Vooronderstelling 1	9
6.4	Vooronderstellingen 2 en 3.....	10
6.5	Kreeft en de observatie.....	10
7	Vervolgonderzoek.....	11
7.1	Niet-astrologen	11
7.2	Andere mogelijkheden	11

1 Waarom dit onderzoekje?

Op 3 december 2016 hield ik een lezing voor de NVWOA, getiteld “Astrotweelingen als basis voor kwalitatief onderzoek”. De link <http://www.astrocursus.nl/art/2lingen/atwins3.php> verwijst naar deel III van dat artikel, “Opzet voor een kwalitatief onderzoek”.

Omdat het moeilijk zo niet onmogelijk is subsidie te krijgen voor onderzoek op het gebied van de astrologie, is het nauwelijks haalbaar om grootschalig onderzoek naar behoren uit te voeren, zowel qua tijd als qua financiën. Ik vroeg me af of er misschien eenvoudiger manieren waren om kwalitatief onderzoek naar de astrologie te doen.

Inmiddels had ik het theoretische deel van mijn cursus over dit onderwerp afgerond en al wat voorbeelden bedacht. Wat ik nog nodig had, was een volledig kwalitatief onderzoek naar één of andere astrologische aanname. Ik besloot dat zelf te gaan doen, een klein onderzoek dat ik als illustratie zou kunnen gebruiken voor de aanpak van zo'n onderzoek en de problemen die het met zich meebrengt.

1.1 Eisen

Ik stelde de volgende eisen:

- Het onderzoek mocht niet te veelomvattend zijn.
- Er moesten fouten of ten minste minder goede elementen in de opzet zitten: daardoor komen de valkuilen en problemen scherper in beeld.
- Ik moest het achter mijn bureau kunnen uitvoeren.
- Ik moest gemakkelijk aan respondenten kunnen komen.

1.2 Facebook

Zo kwam Facebook in beeld. FB biedt de mogelijkheid een poll te maken. Dat is best grappig en voor sommige onderwerpen ook wel handig, maar niet geschikt voor mijn doel:

- het is een kwantitatieve techniek;
- de antwoorden zijn openbaar;
- iedereen kan vragen toevoegen;
- goede vragen stellen is een kunst en tijdrovend.

Om er zeker van te zijn dat ik een flink aantal respondenten zou krijgen, besloot ik een onderzoekje te doen onder astrologen. Ik zette het op mijn eigen pagina *AstroCursus* en deelde het vervolgens op *Astrologieblog*. Met ruim 1300 leden komt het geheel zo onder de aandacht van velen.

Op 14 oktober 2018 plaatste ik mijn onderzoek op de genoemde FB-pagina's. Na een dag of vijf stopten de reacties. Dat is overigens nog vrij lang; je moet zo snel mogelijk na plaatsing impact hebben, anders is je bericht in maximaal twee dagen uitgewerkt .

2 Opzet

Het onderzoekje bestond uit:

- korte observatie over lastige eigenschap Kreeft;
- twee vragen, die men kon beantwoorden via een PB (privébericht bij Facebook), maar eventueel ook direct op Astrocursus en/of Astrologieblog:
 - een vraag voor Kreeften
 - een vraag voor niet-Kreeften
 - een vraag voor iedereen.

Ik heb bewust alleen gevraagd naar een lastige eigenschap. M.i. beïnvloedt dat je leven meer dan een goede eigenschap.

2.1 Tekst die op 14.10.2018 op Facebook werd geplaatst

Observatie

Ik ben een Kreeft, en een hele echte ook: Zon, Mercurius en Venus staan erin. Daar kan ik goed mee leven, want ik vind het een leuk teken met positieve en negatieve kanten die herkenbaar en vaak ook komisch zijn.

Maar van één ding houd ik last, en dat zijn die enorm lange tenen. Ik ben me er al sinds voor mijn puberteit van bewust dat ik zeer licht geraakt ben en heb geleerd dat te verbergen.

Helaas komt het nog steeds voor dat ik me urenlang verongelijkt, geïrriteerd en/of gekwetst voel over een kleinigheid waar een ander om zou lachen. Ik vind het verschrikkelijk kinderachtig, maar het is niet anders.

Artikel kwalitatief onderzoek

Naar aanleiding van bovenstaande observatie heb ik drie vragen waarvan ik de antwoorden wil gebruiken voor het artikel over kwalitatief onderzoek waarmee ik bezig ben. De gegevens verwerk ik anoniem, daarom maak ik er geen poll van. Je kunt de antwoorden aan mij toesturen via een PB aan Fokkelien von Meyenfeldt. Als je geen bezwaar hebt tegen eventuele naamsvermelding, kun je ook direct onder dit bericht reageren.

De vragen

1. *Voor Kreeften:* vinden jullie die lange tenen ook erg lastig, of storen jullie je aan een andere typische Kreeft-eigenschap? Welke? S.v.p niet meer dan één eigenschap noemen.
2. *Voor niet-Kreeften:* hebben jullie ook zo'n typische eigenschap van je zonneteken waar je last van hebt? Welke? S.v.p niet meer dan één eigenschap noemen.
3. *Voor iedereen:* Ben je tevreden met je zonneteken of zou je liever iets anders zijn?
 - 3a. Als je tevreden bent, wat is je zonneteken?
 - 3b. Ben je niet tevreden, wat is je zonneteken en wat zou je willen zijn?

2.2 Wat ik wilde weten

- Herkennen kreeften zich in de observatie?
- Komen astrologen met andere zonetekens ook met zo'n typerende eigenschap is men daarin eenduidig?

En ten slotte zocht ik een antwoord op de metavraag:

- Kun je zo'n onderzoekje via Facebook doen?

3 Facebook en kwalitatief onderzoek

Als je de juiste kanalen weet te vinden, heb je via Facebook een groot bereik, in mijn geval 697. Dat betekent dat het bericht 697 maal is gezien en misschien gelezen.

Omdat je via FB ook privéberichten kunt sturen, hebben respondenten de mogelijkheid anoniem te blijven.

3.1 Nadelen

Ik had niet verwacht dat het belangrijkste nadeel van Facebook een groot probleem zou opleveren, omdat ik dacht dat mensen hoofdzakelijk via privébericht zouden reageren, zie verder 3.1. Die aanname bleek niet te kloppen.

Nog niet zo heel lang geleden was het veel werk om oudere berichten terug te vinden, zeker in een grote groep als Astrologieblog. De mogelijkheden om informatie terug te zoeken zijn inmiddels een stuk verbeterd. Dat maakt het uitvoeren van een onderzoekje als dit redelijk te doen.

Een groot nadeel is echter dat je binnenkomende reacties niet kunt ordenen. Eigenlijk zou je ze meteen moeten kopiëren en in een tekstverwerker plakken. En dat geldt ook voor de antwoorden op reacties en de antwoorden daar weer op. Als je niet onmiddellijk maatregelen neemt, zijn ze soms niet meer terug te vinden. Bij het ordenen van het materiaal stuitte ik bijvoorbeeld op een reactie van mij op het antwoord van ene Loes, maar ik heb lang moeten zoeken voor ik haar oorspronkelijke bijdrage vond. Ik vrees daarom dat ik ondanks oplettendheid misschien toch wat reacties ben kwijt geraakt.

3.2 Voordelen

Hier volgen enkele voordelen. Ik kom er op terug aan het eind van dit artikel.

- Het bereik via Facebook is groot, als je de juiste kanalen weet te vinden.
- De reacties op antwoorden en de antwoorden daar weer op vormen vaak een rijke bron van informatie.
- Voor een exploratief onderzoek als dat van mij is die extra informatie waardevol. Mensen inspireren elkaar en worden op verdere ideeën gebracht. Maar formeel gezien is de info natuurlijk niet zuiver.

4 Vooronderstellingen

Voor ik het onderzoek plaatste, had ik drie vooronderstellingen geformuleerd.

4.1 Vooronderstelling 1

De meeste reacties komen via een privébericht (PB). Bleek onjuist.

Ik had verwacht dat mensen anoniem zouden willen blijven. Dat bleek nauwelijks het geval. Soms week men uit naar een PB om extra info te geven, en dat gebeurde vaak ook nog op mijn aanraden.

In totaal waren er 213 reacties van 36 personen (61 via AstroCursus, 149 via Astrologieblog en 3 via PB). Het is mogelijk dat er iets meer personen hebben gereageerd, want er kunnen een paar antwoorden weg zijn geraakt in de wirwar van antwoorden op antwoorden op antwoorden, zie ook 3.1.

- Van de in totaal 36 unieke reacties kwamen er 3 uitsluitend via PB.
- Overige reacties kwamen op AstroCursus (AC, 15) en Astrologieblog (AB, 20). Twee mensen reageerden via AC en AB.
- Op AB werd veel gediscussieerd, op AC minder.

Doordat men de vragen heel direct beantwoordde, kreeg ik veel meer te maken met de nadelen van Facebook (zie 3.1) dan ik had verwacht. Men beïnvloedde elkaars reacties, men ging elkaar adviseren, etc., etc. En ook ikzelf vroeg in het openbaar door als een vraag m.i. niet zo was beantwoord als ik had bedoeld.

4.2 Vooronderstelling 2

Geen of maximaal 1 reactie van AR, TA, LE, VI, LI, SC, SA, CP en AQ

Zonneteken	Onderbouwing	Juist	Onjuist
Ram	Niet introspectief	Juist: 1	
Stier	Gereserveerd, licht wantrouwig		Onjuist: 3
Leeuw	Geïnteresseerd, maar neemt niet de moeite		Onjuist: 2 ^{1,2}
Maagd	Laat achterste van tong niet zien	Juist: 0	
Weegschaal	Te genuanceerd en te aarzelend	Juist: 1	
Schorpioen	Te gereserveerd en te kritisch		Onjuist: 3
Boogschutter	Geïnteresseerd, maar vergeet mee te doen	Juist: 1	
Steenbok	Gereserveerd en wantrouwig		Onjuist: 7
Waterman	Bezig met hogere zaken		Onjuist: 5

1 Aanvankelijk had ik de reactie van Leeuw 2 niet meegenomen, omdat ze haar zonneteken niet opgaf, maar alleen schreef over een karaktertrek die volgens haar voortkwam uit planeten in Kreeft. Later vroeg ik haar om haar zonneteken en gaf ze dat ook door, zonder een aan Leeuw gerelateerde lastige eigenschap.

2 Ook twee Watermannen meldden iets over over de Kreeft. Net als Leeuw 2 vinden ze Kreeften lastig in de omgang omdat je niet weet wat er in ze om gaat.

4.3 Vooronderstelling 3

Meer dan drie reactie van GE, CA en PI

Zonneteken	Onderbouwing	Juist	Onjuist
Tweelingen...	...zijn communicatief en zetten vaak heel persoonlijke informatie n.a.v. hun eigen horoscoop op A'blog		Onjuist: 0
Kreeft	Observatie over dit teken, dus veel reacties verwacht. Maar ook bij andere opzet verwacht ik veel reacties, want Kreeften denken/schrijven/spreken graag over zichzelf. Gezien de opzet van dit onderzoekje kan ik dit echter niet bewijzen (zie 6.5).	Juist: 9	
Vissen...	...zijn niet zo introspectief als Kreeften, maar wel hulpvaardig. Eigenlijk had ik nog meer reacties verwacht.	Juist: 5	

4.4 Overzicht vooronderstellingen 2 en 3

Zonneteken	Aantal reacties	
	verwacht	in feite
Ram	0-1	1
Stier	0-1	3
Tweelingen	> 3	0
Kreeft	> 3	9
Leeuw	0-1	2
Maagd	0-1	0
Weegschaal	0-1	1
Schorpioen	0-1	3
Boogschutter	0-1	1
Steenbok	0-1	7
Waterman	0-1	5
Vissen	> 3	5

Elementen	Aantal reacties	
	verwacht	in feite
Vuur	0-3	4
Aarde	0-3	10
Lucht	> 5	5
Water	> 7	17

Kwaliteiten	Aantal reacties	
	verwacht	in feite
Hoofd	> 7	18
Vast	0-1	12
Beweeglijk	> 5	6

5 Een greep uit de reacties

Kreeft: 9 (8 v, 1 m)

- Alle Kreeften herkennen de eigenschap van de lange tenen.
- *“Ik ben aan het leren de dingen minder persoonlijk te nemen (...). Ik kan me zelfs persoonlijk gekwetst voelen door een algemene opmerking op TV bijvoorbeeld. Dat is niet handig”*, schrijft één van hen.
- De man meldt dat hij zelfspot gebruikt om hiermee om te gaan.
- Andere eigenschappen die worden genoemd naast de lange tenen: verlegenheid, zich niet begrepen voelen, zich veel zorgen maken over familie en vrienden, niet los kunnen laten.

Opmerkelijk en bij geen van de andere tekens terug te vinden: Alle Kreeften schrijven dat ze **geleerd hebben** of **aan het leren zijn** om met hun lastige eigenschap(pen) om te gaan.

- *Bij het voorbereiden van de presentatie op 4 mei 2019 vroeg ik me af of dit niet aan de door de vraagstelling ligt. Zie 2.1 Observatie en verder Commentaar (6, met name 6.5).*

Steenbok: 7 (6 v, 1 m)

Er worden verschillende eigenschappen genoemd, ook in één reactie:

- Niet kunnen zeggen “het komt wel goed”.
- Ik zou wel wat flexibeler willen zijn.
- Vroeger wilde ik een Waterman zijn (van een late Steenbok, die toch echt Steenbok bleek), maar ben nu wel tevreden met mijn teken.
- Ik herken me niet in mijn zonneteken.
Reactie: “De manier waarop je vol continu, zonder op te geven, je ideeën onder de aandacht brengt, vind ik typisch Steenbok”.
- Een dubbele Steenbok heeft op het gebied van relaties lange tenen. Als Steenbok wil ze graag door, dingen maken die ze in haar hoofd heeft, maar telkens zit dat gekwetste gevoel haar in de weg. Ze vermoedt dat haar specifieke gekwetstheid voortkomt uit Kreeft op de desc.

Vissen: 5 (4 v, 1 m)

Er worden verschillende eigenschappen genoemd:

- Voel me verkeerd begrepen (3 x, komt ook 2 x voor bij Kreeft).
- Moeite met vinden van eigen identiteit (wordt in discussie op Facebook door andere Vissen herkend).
- Wegzakken in andere werelden.
- Voelt soms dat de wereld te hard en egocentrisch is.
- Voelt zich soms wel gekwetst, maar kan dat meteen relativieren.

Waterman: 5 (2 m 3 v)

Watermannen reageren, in mijn ogen althans, het minst volgens het boekje:

- *“Ik ben een waterman en ben tevreden met m’n zonneteken en vooral ik ben tevreden met m’n volledige radix, alles staat precies op de plaats zoals het zou moeten zijn. En*

misschien is dat ook typisch waterman, het erkennen dat iedereen uniek en even speciaal is”.

- Dit wordt volledig onderschreven door twee andere Watermannen.
- Eén Waterman schrijft dat ze veel last heeft van onzekerheid.
- Een andere noemt als lastige eigenschap pedanterie.
- Eén Waterman noemt zichzelf Saturnaal. Ze geeft een korte analyse van haar karakter, die wat mij betreft neerkomt op individualisme.

Overige tekens: 11 (10 v 1 m)

Stier (3 v): drie vrouwen noemen elk een andere lastige eigenschap: eet te veel; langzaam op stoom; koppig.

Schorpioen (3 v): ben en voel intens (3x), daarnaast: jaloezie, ik worstel met onrecht.

Leeuw (2 v): trots; de Leeuw 2 geeft pas na doorvragen haar zoneteken op en gaat alleen in op haar Kreeftkant.

Ram (1 m): ongeduldig, sarcastisch, direct. Vindt dat weleens lastig, maar ziet het vooral als positieve eigenschappen.

Weegschaal (1 v): moeite met balans vinden. Is zeer tevreden met haar zoneteken.

Boogschutter (1 v): ontactisch, vindt dit een nare eigenschap die ze niet had willen hebben.

6 Commentaar van mijzelf en NVWOA-leden

Bij het bedenken van dit onderzoek heb ik met opzet een aantal minder gewenste dingen gedaan.

6.1 Onderzoek naar Zoneteken

Om twee redenen heb ik gekozen voor een onderzoek naar het zoneteken, terwijl andere onderzoeken steeds weer uitwijzen dat dit niets oplevert.

1. De belangrijkste reden daarvoor is dat ik een niet-tijdrovend onderzoekje wilde doen. Je beperken tot het zoneteken betekent dat je geen horoscopen hoeft te trekken en alleen bij grensgevallen de ephemeris hoeft te raadplegen.
2. De tweede reden is ongeneeslijk optimisme en eigenwijsheid van mij: waarom zou het toch niet kunnen?

Discussie NVWOA 4 mei 2019:

Volgens Paula Schreurs heeft het maanteken in de jonge jaren veel meer invloed dan het zoneteken. Bij mannen wordt de Zon belangrijk vanaf ongeveer 23 jaar, bij vrouwen pas na de overgang. Als je het zoneteken al wilt onderzoeken, zou je dit gegeven zeker moeten meenemen.

6.2 Onderzoek onder astrologen

Wanneer je astrologen vraagt naar een eigenschap van hun zoneteken waar ze persoonlijk last van hebben, loop je grote kans dat ze volgens het tekstboek reageren.

Dat een Stier bijvoorbeeld meldt dat zij koppig is, past bij het algemene beeld van Stier dat astrologen hebben. De Weegschaal die moeite heeft haar balans te vinden, daar kijken we niet van op. De Ram die drie lastige eigenschappen noemt en vervolgens zegt dat hij die in feite positief vindt - dat is voor astrologen typisch Ram.

Kortom, je moet de inhoudelijke resultaten met een schep zout nemen.

Het feit dat ik drie Watermannen er niet toe kon krijgen een lastige eigenschap van hun zoneteken te noemen, zou je als typisch Waterman kunnen beschouwen, vooral omdat ze erbij schrijven dat in hun horoscopen alles precies op zijn plaats staat. En de Leeuw die een eigenschap van de Kreeft noemde als iets waar ze veel last van heeft, zou dat uit trots hebben kunnen schrijven.

Ook hier is de kennis van het zoneteken met enige moeite/fantasie uit de reactie te halen.

Aan de andere kant waren er ook een aantal reacties die ik niet direct aan een tekstboek kan koppelen. Daar was de Steenbok die in haar jeugd een Waterman had willen zijn, de Waterman die veel last heeft van onzekerheid, de Steenbok die overal de humor van inziet. Om op dat laatste iets nader in te gaan: voor zover ik weet, behoort humor niet tot de eigenschappen die men de Steenbok toeschrijft. Persoonlijk ken ik echter diverse zeer geestige Steenbokken, die van die droge opmerkingen maken waardoor je over de grond rolt van het lachen. Een van de reacties op Astrologieblog was, dat juist die droogte bij de Steenbok hoort en hem/haar humoristisch maken.

Discussie NVWOA 4 mei 2019:

Over dit punt werd veel gediscussieerd en gespeculeerd.

Als ik de discussie samenvat komt het hierop neer: een onderzoek naar het zoneteken onder astrologen levert geen informatie op over het zoneteken, maar meer over de mate waarin astrologen zich identificeren met hun teken, het a.h.w. naar zichzelf toe redeneren.

6.3 Vooronderstelling 1

In vooronderstelling 1 spreek ik de verwachting uit dat de meeste reacties via privébericht zullen binnenkomen. Dat bleek niet waar. Twee Kreeften en één Steenbok reageerden uitsluitend per PB, de rest allemaal direct op de Facebookpagina van Astrologieblog en/of die van Astrocursus. Ik kreeg van nog twee andere respondenten PB's waarin ze hun antwoorden nader toelichtten en wat vragen stelden, maar daar bleef het bij.

Dit feit heeft het onderzoek zeer sterk beïnvloed. De drie personen die direct per PB reageerden, schreven een weloverwogen, goed gestructureerd en geformuleerd betoogje, dat alleen daardoor al voor mij zeer bruikbaar was. De directe reacties op Facebook waren veel spontaner (de Ram kwam als eerste binnen...). Al gauw ging men elkaars bijdragen van commentaar voorzien, hier en daar zelfs voorzien van advies. Ikzelf betrapte me erop dat ik daaraan mee ging doen.

De informatie was ongeordend en het terugvinden en systematiseren ervan was lastig en tijdrovend.

Wat een voordeel leek - veel leuke, spontane en interessante antwoorden - bleek naderhand een valkuil: je kunt er nauwelijks iets uit concluderen. Maar wat je wel hebt, is materiaal voor nader onderzoek.

Discussie NVWOA 4 mei 2019:

Net als ik waren de aanwezigen verbaasd over het nauwelijks gebruik maken van de mogelijkheid van een PB. Er werden diverse suggesties gedaan om dit “af te dwingen” in geval van een volgens onderzoek, maar daar staan veel nadelen tegenover.

Mijn onderzoek is 697 maal gezien. Dat heeft reacties opgeleverd van 36 personen, van wie er 3 die gebruik maakten van de optie PB.

Kortom, als je ziet hoeveel lezers je nodig hebt om een aantal respondenten te krijgen dat voor een onderzoekje als dit aanvaardbaar is, dan lijkt het werken met uitsluitend PB niet erg vruchtbaar.

6.4 Vooronderstellingen 2 en 3

Bij drie van deze vooronderstellingen sloeg ik de plank volledig mis.

1. Ik had veel reacties van Tweelingen verwacht, er kwamen er 0.
2. Ik had geen reactie van Steenbokken verwacht, er kwamen er 7.
3. Ik had geen reactie van Watermannen verwacht, er kwamen er 5.

Over mogelijke oorzaken kan ik wel wat speculeren, maar dat is gepraat achteraf. Op dit moment leg ik het gegeven hier vast ter overdenking.

Discussie NVWOA 4 mei 2019:

Mijn vooronderstellingen over het aantal te verwachten reacties per teken bleken herkenbaar. Vooral het feit dat er geen enkele Tweelingen heeft gereageerd, wekte verbazing.

6.5 Kreeft en de observatie

Een bewuste “fout” die ik inbouwde was de observatie waarmee ik het onderzoekje inleidde. Omdat die inleiding over de lange tenen van de Kreeft ging, had ik verwacht dat veel Kreeften zouden reageren. Dat was ook zo, en allemaal gingen ze inderdaad dieper in op die irritante kwetsbaarheid.

Maar zouden ze ook in zo groten getale hebben gereageerd als ik de observatie anders had geformuleerd, zonder vermelding van een zonneteken, of als ik een ander zonneteken als voorbeeld had gekozen? Zie ook 4.3, waarin ik de verwachting uitspreek dat dat zo is, maar dat valt natuurlijk niet te bewijzen.

Discussie NVWOA 4 mei 2019:

1. Mijn bewuste fout bleek nog veel erger dan ik vooraf had bedacht. Enkele aanwezigen wisten dat in mijn radix Zon in Kreeft vierkant Maan in Ram staat (orb 1° 5'). Dat is niet bepaald harmonisch. De vraagstelling naar een *lastige* eigenschap zou weleens kunnen voortkomen uit die disharmonie in mijzelf, c.q. mijn horoscoop. “Je gelooft zelf kennelijk heilig in die eigenschap”, zei iemand. Maar zouden mensen met een harmonische Zon-Maanverbinding de observatie herkennen? Het is heel goed mogelijk dat alleen Kreeften met een vergelijkbare disharmonie hebben gereageerd.
2. Waarom zouden alleen Kreeften last hebben van die kwetsbaarheid? Het is een eigenschap die ze zoveel mogelijk proberen te bedekken, zoals blijkt uit de antwoorden op de vragen, dus erg zichtbaar is het niet. Rammen zijn in feite ook zeer kwetsbaar. Doordat zij als eerste iets ondernemen of aanpakken, krijgen ze ook steevast veel kritiek te verduren. Wie weet hoe erg de Ram dat vindt! In jouw geval, met de Maan in Ram, kan die kwetsbaarheid ook aan je maanteken liggen.

7 Vervolgonderzoek

Het is zeker niet zonder meer duidelijk dat Facebook bruikbaar is voor kwalitatief onderzoek, ook als het gaat om een klein onderwerp en een duidelijk afgebakende doelgroep. Wel krijg je veel informatie binnen die bruikbaar kan zijn voor vervolgonderzoek.

7.1 Niet-astrologen

Graag zou ik een vervolgonderzoek doen onder niet-astrologen. De vraagstelling zou er uit kunnen zien als volgt:

1. Heb je een eigenschap waar je veel last van hebt in je leven? Zo ja, welke?
2. Wat zie jij als je beste eigenschap?
3. Geef je geboortedatum, -plaats en zo mogelijk –tijdstip op.

Je zou de reacties niet alleen moeten relateren aan het zonneteken, maar ook aan het maanteken en de ascendant. Dit levert wel weer extra werk op.

Hier volgen wat vragen die de onderzoeker zichzelf kan stellen:

- Hoe baken je een doelgroep af? Zeker als je iets over astrologie wilt onderzoeken bij niet-astrologen is dat niet zonder meer duidelijk.
- Heeft het zin om opnieuw Facebook te gebruiken, en zo ja, hoe kan dat het beste?
- Wanneer je uitsluitend via PB laat reageren, is de kans groot dat je heel weinig reacties krijgt.
- Directe reacties op Facebook leveren wel veel meer info op, maar in hoeverre is die bruikbaar?

7.2 Andere mogelijkheden

De binnengekomen informatie biedt diverse aanknopingspunten voor ander onderzoek. Voorlopig ga ik hier nog niet mee aan de slag, want ik wil er eerst nog eens goed over nadenken, rekening houdend met commentaar van anderen.

Wel ga ik dit mini-onderzoek gebruiken voor de cursus Kwalitatief Onderzoek voor Astrologen, met dank aan de NVWOA-leden die op 4 mei commentaar hebben geleverd op mijn aanpak.

Fokkelien von Meyenfeldt
Deventer 4-7 mei 2019